

Toral – czyli co było przed Filmarem

Przedsiębiorstwo mające duży wpływ na polski przemysł elektroniczny, które w wyniku przemian ustrojowych upadło, by na jego gruzach wyrósł hotel? W Toruniu zrealizował się ten scenariusz – firma Toral aż do 1991 roku produkowała sprzęt elektroniczny.

Firma Toral powstała w 1958 roku i mieściła się przy ulicy Grudziądzkiej 45. W latach 80. pracowało w niej 1500 osób. Produkowano tu m.in. rezystory, lampy elektronowe czy obwody drukowane (płytki przeznaczone do montażu podzespołów elektronicznych) na potrzeby polskiego przemysłu elektronicznego.

W latach 70. przedsiębiorstwo zostało członkiem Zjednoczenia Przemysłu Elektronicznego UNITRA. Od tego momentu wszystkie produkty firmy sygnowano nazwą Unitra-Toral.

Firma miała bardzo duży wpływ na przemysł w Toruniu. Upamiętniano ją medalami zakładów pracy – po raz pierwszy z okazji 25-lecia w 1977 roku.

Toral został zapamiętany nie tylko z powodu produkcji sprzętu elektronicznego, ale także za sprawą wydarzeń z sierpnia 1983 roku. Kilka dni przed 31 sierpnia MO i SB aresztowali i dotkliwie pobili dwóch pracowników firmy, którzy wraz z dodatkowym towarzyszem rozwieszali plakaty nawołujące do upamiętnienia porozumień sierpniowych. Podczas procesu, który odbył się 29 lutego 1984 roku, nie wypuszczono pracowników przedsiębiorstwa. Ze względu na zły stan zdrowia oskarżonym przesuwano kolejne rozprawy, aż do 21 lipca 1984 roku, kiedy ogłoszono amnestię.

W wyniku przemian ustrojowych i gospodarczych w 1989 roku firma znalazła się w dużych problemach – produkowany sprzęt był niedochodowy, przestarzały i nie mógł konkurować z zagranicznymi urządzeniami. W 1991 roku zamknięto zakład. Halę produkcyjną wkrótce przejęła spółka cywilna Filmar, która w latach 90. prowadziła centrum handlowe. W 2004 roku powstał w tym miejscu hotel Filmar.